

**ANALIZA STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY DĘBNO
ZA 2014 ROK**

DĘBNO, KWIECIEŃ 2015 R.

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	3
1. Cel przygotowania Analizy	3
2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy	3
II. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy Dębno	3
1. Ogólne zasady systemu gospodarki odpadami w gminie Dębno.....	3
2. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Dębno oraz koszty poniesione z ich odbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem.....	5
3. Ilość mieszkańców gminy Dębno objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi	7
4. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych	8
5. Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	9
6. Kampanie informacyjne i edukacyjne przeprowadzone w 2014 roku.....	10
III. Analiza finansowa	14
IV. Podsumowanie.....	17

I. Wprowadzenie

1. Cel przygotowania Analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Dębno sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy

Analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zmianami).

II. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy Dębno

1. Ogólne zasady systemu gospodarki odpadami w gminie Dębno

Od lipca 2013 roku obowiązuje nowy system gospodarki odpadami komunalnymi wprowadzony na podstawie znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gmina przejęła obowiązki w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu odbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych powstających na nieruchomościach, na których zamieszkują mieszkańcy. W ramach organizacji nowego systemu gospodarki odpadami podjęto szereg uchwał stanowiących akty prawa miejscowego – m. in. regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Dębno, uchwałę o szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych, uchwałę o wzorze deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, uchwałę o sposobie naliczenia opłaty oraz stawkach opłaty i inne.

Gmina realizuje obowiązki odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę. Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustala się na podstawie ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty, tj. stawki za segregację lub niesegregację odpadów. Właściciel nieruchomości obowiązany jest złożyć deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w której deklaruje zarówno ilość osób zamieszkujących daną posesję jak i sposób postępowania z odpadami komunalnymi (tj. selektywną lub nieselektywną zbiórkę odpadów) oraz samodzielnie wylicza wysokość opłaty. W przypadku zabudowy wielorodzinnej obowiązki właściciela nieruchomości sprawuje spółdzielnia mieszkaniowa, zarząd wspólnoty lub zarządca. Każda zmiana, która ma wpływ na wysokość opłaty za odpady (tj. zgony, urodzenia, zamieszkania i wymeldowania osób lub zmiana sposobu postępowania z odpadami) musi być uwzględniona przez właściciela nieruchomości w ramach korekty deklaracji w terminie 14 dni od nastąpienia tej zmiany.

Częstotliwość odbierania zmieszanych odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych:

- zabudowa jednorodzinna – co dwa tygodnie,

- zabudowa wielorodzinna na terenie miasta – co najmniej raz w tygodniu,
- zabudowa wielorodzinna na terenie wsi – co dwa tygodnie.

Selektywna zbiórka odpadów odbywa się w dwóch systemach:

- a) workowym, który obejmuje swym zasięgiem zabudowę jednorodzinną; odpady surowcowe zgromadzone w workach odbierane są z częstotliwością raz w miesiącu z podziałem na:
 - worek żółty – tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe,
 - worek niebieski – papier i tektura,
 - worek zielony – szkło,
- b) pojemnikowym, który obejmuje swym zasięgiem zabudowę wielorodzinną; odpady surowcowe zgromadzone w pojemnikach typu igloo odbierane są z częstotliwością co najmniej raz w miesiącu, podział frakcji odpadów tożsamy jak w systemie workowym.

Ponadto z terenu nieruchomości zamieszkałych odbierane są odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w ramach kwartalnych akcji wywozowych.

Przy ul. Baczewskiego 32 w Dębnie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie mieszkańcy mogą przekazać bezpłatnie różne problemowe odpady komunalne m.in. odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone, odpady tekstylne, w tym ubrania, dywany, pościel, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory inne niż przemysłowe i samochodowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, czysty gruz budowlany, zużyte opony. Punkt czynny jest od wtorku do piątku oraz w każdą sobotę w okresie od kwietnia do października oraz w drugą i czwartą sobotę miesiąca w okresie od listopada do marca. PSZOK administrowany jest przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie.

Na tzw. „starych zasadach” tj. na podstawie indywidualnych umów z firmą wywozową pozostały nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy (tj. działalności gospodarcze, szkoły, instytucje, itp.).

W czerwcu 2013 r. został rozstrzygnięty przetarg nieograniczony na „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych stałych powstających na nieruchomościach zamieszkałych na terenie Gminy Dębno”. Wyłoniony w przetargu Wykonawca - Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o. o. z siedzibą w Dębnie realizował obowiązki zgodnie z postanowieniami umowy zawartej na okres od 01.07.2013 r. do 31.12.2014 r. Koszt odbioru i zagospodarowania 1 tony (1 Mg) zmieszanych odpadów komunalnych wynosił 340,00 zł brutto, a 1 tony odpadów gromadzonych w sposób selektywny 95,00 zł brutto.

2. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Dębno oraz koszty poniesione z ich odbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem

W 2014 roku na terenie gminy Dębno odebrano z nieruchomości zamieszkałych 5497,44 Mg odpadów komunalnych, w tym 5056,44 Mg stanowiły odpady komunalne zmieszane, natomiast 441 Mg to odpady segregowane. Zestawienie ilości odpadów komunalnych odebranych w poszczególnych miesiącach roku przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Zestawienie masy odpadów i poniesionych kosztów w poszczególnych miesiącach roku.

Miesiąc	Odpady niesegregowane (Mg)	Koszt (340,-/Mg)	Odpady segregowane (Mg)	Koszt (95,-/Mg)	Łącznie (Mg)	Łącznie koszt (zł)
Styczeń	368,32	125 228,80	33,22	3 155,90	401,54	128 384,70
Luty	381,06	129 560,40	42,22	4 010,90	423,28	133 571,30
Marzec	444,72	151 204,80	40,49	3 846,55	485,21	155 051,35
Kwiecień	482,04	163 893,60	45,38	4 311,10	527,42	168 204,70
Maj	414,22	140 834,80	44,34	4 212,30	458,56	145 047,10
Czerwiec	376,04	127 853,60	44,40	4 218,00	420,44	132 071,60
Lipiec	441,38	150 069,20	16,50	1 567,50	457,88	151 636,70
Sierpień	411,12	139 780,80	44,30	4 208,50	455,42	143 989,30
Wrzesień	445,74	151 551,60	43,32	4 115,40	489,06	155 667,00
Październik	474,80	161 432,00	32,78	3 114,10	507,58	164 546,10
Listopad	381,42	129 682,80	36,18	3 437,10	417,60	133 119,90
Grudzień	435,58	148 097,20	17,87	1 697,65	453,45	149 794,85
Łącznie:	5056,44	1 719 189,60	441,00	41 895,00	5497,44	1 761 084,60

Zródło: opracowanie własne

Porównując ilości odebranych odpadów zmieszanych można zauważyć wzrost ich ilości w przełomowych miesiącach roku tj. w okresie wiosennym i jesiennym, gdzie najczęściej prowadzone są prace porządkowe na nieruchomościach. Był to pierwszy pełny rok funkcjonowania systemu odbioru odpadów na nowych zasadach.

W ramach funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w 2014 roku zebrano 1154,68 Mg odpadów. Zestawienie ilości zebranych odpadów na PSZOK-u w poszczególnych miesiącach roku przedstawia tabela nr 2.

Ponadto odpady wielkogabarytowe, które ze względu na rozmiar i wagę nie mieszczą się w pojemniku na odpady komunalne zbierane są w ramach kwartalnych zbiórek sprzed posesji. Akcje zbiórki wielkogabarytów organizowane były w miesiącach: luty, maj, sierpień oraz listopad 2014 roku, w których zebrano ogółem 24,96 Mg odpadów.

Tabela nr 2. Zestawienie rodzajów i ilości odpadów zgromadzonych na terenie PSZOK-u w poszczególnych miesiącach 2014 roku.

Lp.	Rodzaj odpadu	2014												ŁĄCZNIE (Mg)
		Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	
1.	Odpady z papieru i tektury			0,94	1,24	0,80	0,88	0,84	0,84	0,83	0,80		2,30	9,47
2.	Opakowania wielomateriałowe													
3.	Odpady farb i lakierów												0,08	0,08
4.	Opakowania ze szkła (szkło płaskie)					0,50	1,20	4,20	4,80	15,42	9,90			36,02
5.	Odpady z tworzyw sztucznych			1,22	1,34	1,40	1,46	1,28	1,25	1,54	2,24	1,20	1,80	14,73
6.	Odpady z metalu													
7.	Światłówki												50 szt.	50 szt.
8.	Odpady ulegające biodegradacji	14,06	19,54	13,46	14,32	20,78	12,78	11,92	15,00	12,78	25,76	20,40	19,86	200,66
9.	Odpady tekstylne													
10.	Opakowania po środkach ochrony roślin												0,40	0,40
8.	Przeterminowane leki i chemikalia												0,04	0,04
9.	Zużyte baterie i akumulatory (bez przemysłowych i samoходowych)													
10.	Mebel i odpady wielkogabarytowe	2,70	3,30	3,12	6,88	2,00	9,16	6,28	4,04	3,50	7,84		7,28	56,10
11.	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny			1,88					4,60		5,20			11,68
12.	Czysty gruz ceglano - betonowy	52,00	58,00	66,00	62,00	54,00	62,00	67,00	58,00	56,00	62,00	58,00	58,00	713,00
13.	Zużyte opony	30,00		15,00				30,00		37,50				112,50
	Razem(Mg)	98,76	80,84	101,62	85,78	79,48	87,48	121,52	88,53	112,15	119,26	89,50	89,76	
	Razem w 2014 (Mg)													1154,68
	KOSZTY (ZŁ)	13 443	13 670	14 876	14 099	13 865	16 328,9	16 516	14 764,4	15 033,9	17 578,9	12 949,2	15 883,9	
	ŁĄCZNIE (ZŁ)													179008,88

Źródło: opracowanie własne

W 2014 roku z terenu gminy Dębno przekazano do instalacji w Długoszynie 5621,2 Mg zmieszanych odpadów komunalnych. Po ich przetworzeniu do składowania przekazano 2945,16 Mg odpadów komunalnych. Ponadto w 2014 roku z terenu gminy Dębno zebrano 596,9 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

3. Ilość mieszkańców gminy Dębno objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi naliczana jest od ilości osób faktycznie zamieszkujących daną nieruchomość. Podstawą jest tutaj deklaracja właściciela nieruchomości (w rozumieniu ustawy), który wskazuje ilość osób zamieszkujących i wytwarzających odpady na danej posesji. W przypadku rozbieżności pomiędzy osobami zameldowanymi na nieruchomości a faktycznie zamieszkującymi posesję właściciel wskazuje poprzez oświadczenie miejsce przebywania/zamieszkania danych osób. Osoby wskazane w oświadczeniach, które przebywają poza gminą Dębno zawieszane są od „opłat śmieciowych”. Stąd powstaje oczywista różnica pomiędzy ilością osób zameldowanych na terenie gminy, a ilością osób objętych opłatą za gospodarowanie odpadami (czyli faktycznie zamieszkujących).

Ilość mieszkańców objętych opłatą na podstawie złożonych i wprowadzonych do systemu informatycznego „odpady w gminie” deklaracji na dzień 31.12.2014 r. wynosiła 17 021 osób, natomiast liczba osób zameldowanych w tym okresie na terenie gminy to 20 388 osób. Systemem opłaty objęto 4031 nieruchomości zamieszkałych, co stanowi blisko 97,9% wszystkich nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy.

Na podstawie złożonych deklaracji ponad 8600 osób deklaruje i prowadzi selektywną zbiórkę odpadów co stanowi 51% ogółu mieszkańców zgłoszonych do opłaty za odpady. Niestety nie jest to zadowalający wynik. Ogół społeczeństwa powinien segregować odpady u źródła. Należy prowadzić dalsze działania mające na celu zwiększenia segregacji u źródła, w tym kampanie edukacyjne i informacyjne skierowane do różnych grup wiekowych. Pomimo prowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych wielu mieszkańców nadal boi się i nie chce prowadzić segregacji w domach – obawiają się głównie problemów związanych z przechowywaniem odpadów oraz wskazują na brak wiedzy co i jak segregować. Nie pomaga w tym zakresie powszechny, ale nieprawdziwy pogląd, że odpady surowcowe przed wrzuceniem do pojemnika lub worka należy umyć. Pogląd ten systematycznie pojawia się w prasie i telewizji ogólnopolskiej i nijak się ma do regulacji obowiązujących na terenie naszej gminy. Odpady surowcowe powinny być jedynie pozbawione produktu, a nie umyte.

Zmiany liczby mieszkańców według złożonych deklaracji w poszczególnych miesiącach roku przedstawia tabela nr 3. Przedstawione dane obrazują ilość obowiązujących deklaracji oraz ilość osób objętych opłatą wg stanu na koniec danego miesiąca.

Różnica w ilości osób objętych opłatą a ilością osób zameldowanych blisko 3367 mieszkańców jest znacząca. W tej grupie poza osobami wyjeżdżającymi w celu kontynuacji nauki (szkoły, studia) znajdują się także osoby pracujące i mieszkające poza gminą (zarówno w kraju jak i za granicą), osoby czasowo wymeldowane, osoby przebywające w zakładach opieki medycznej (szpital, ZOL, domy opieki), zakładach karnych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, itp.

Tabela nr 3. Zestawienie ilości osób wprowadzonych do systemu na podstawie deklaracji oraz ilości wprowadzonych do systemu deklaracji wg stanu na koniec danego miesiąca.

Miesiąc	Ilość osób zgłoszonych w deklaracjach			Ilość deklaracji		
	ogółem	segregujących	nieselegujących	ogółem	segregacja	nieselegacja
styczeń	17 245	8471	8774	3796	1724	2072
luty	17 285	8535	8750	3811	1738	2073
marzec	17 260	8555	8705	3814	1748	2066
kwiecień	17 230	8502	8728	3807	1751	2056
maj	17 214	8543	8671	3806	1760	2046
czerwiec	17 219	8582	8637	3808	1774	2034
lipiec	17 212	8598	8614	3811	1779	2032
sierpień	17 219	8640	8579	3825	1790	2035
wrzesień	17 175	8616	8559	3825	1794	2031
październik	17 117	8603	8514	3822	1794	2028
listopad	17 078	8615	8463	3825	1798	2027
grudzień	17 021	8608	8413	4031	1839	2192

Źródło: opracowanie własne

W grupie osób zawieszonych znajdują się także osoby, które składają oświadczenie o niezamieszkaniu na danej nieruchomości i jednocześnie nie wskazują innego miejsca zamieszkania na terenie gminy. Ciągła weryfikacja i kontrola złożonych deklaracji pozwalają na wykrycie takich przypadków. Jednak zmiany w prawie meldunkowym coraz bardziej utrudniają weryfikacje złożonych deklaracji jak i wykrycie osób mieszkających na terenie gminy, a nie wnoszących opłat za odpady. Wysoki odsetek osób zawieszonych od „opłaty śmieciowej” stanowią osoby deklarujące zamieszkanie poza granicami gminy oraz kraju – są to najczęściej podawane powody w składanych oświadczeniach. Ponadto migracja wewnętrzna ludności jest dość powszechna na terenie gminy – 1416 osób wskazuje inne miejsce zamieszkania na terenie gminy, aniżeli wynika to z danych meldunkowych.

Mieszkańcy w 2014 r. złożyli 10 podań, w tym 7 podań o umorzenie i 3 podania o rozłożenie na raty powstałych zaległości. Wydano 5 decyzji umarzających na łączną kwotę 2 616,00 zł i 3 decyzje rozkładające na raty na łączną kwotę 1 519,40 zł, oraz 2 postanowienia o pozostawieniu podania bez rozpatrzenia z powodu niezuzupełnienia braków formalnych.

4. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminy obowiązek osiągnięcia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych

frakcji odpadów komunalnych tj. papier, metal, tworzywo sztuczne oraz szkło, a także innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (art. 3b ust. 1 ustawy) w poszczególne lata.

Tabela nr 4. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	10 %	12%	14%	16%	18%	20%	30%	40%	50%
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	30%	36%	38%	40%	42%	45%	50%	60%	70%

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia

W 2014 roku gmina Dębno osiągnęła poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów surowcowych – papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło na poziomie 51%. Natomiast odzysk odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2014 roku osiągnięty został na poziomie 100%.

Wysoki poziom odzysku odpadów surowcowych jest zadowalający. Duży wpływ na wzrost tego wskaźnika miało ujęcie w statystyce odpadów surowcowych gromadzonych przez lokalne punkty skupu odpadów. Nadal należy prowadzić kampanie informacyjne i promocyjne oraz działania zachęcające mieszkańców do prowadzenia segregacji odpadów u źródła.

Odpady budowlane i rozbiórkowe wykorzystywane są w ramach recyklingu materiałowego, jako materiał do utwardzenia podłoża drogowego.

5. Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminy także obowiązek ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji, które trafiają do składowania (tabela nr 5.). W 2014 roku wskaźnik ten wyniósł 59%. Brak osiągniętego poziomu wynika przede wszystkim z braku mechaniczno-biologicznej instalacji do przetwarzania odpadów na składowisku odpadów w Długoszynie oraz z braku segregacji odpadów biodegradowalnych kuchennych i zielonych u źródła. Segregacja odpadów biodegradowalnych odbywa się na PSZOK-u, gdzie gromadzone są głównie zielone odpady (tj. skoszona trawa, liście, gałęzie itp.). Odpady te zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach trafiają do instalacji – Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Długoszynie działającego w ramach Celowego Związku Gmin CZG-12, gdzie są kompostowane. CZG-12 uzyskało dotację na realizację instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, która ma na celu dostosowanie Zakładu do pełnienia funkcji RIPOK

i podpisało umowę o dofinansowaniu projektu ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Realizacja projektu nastąpi w kolejnych latach.

Tabela nr 5. Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w latach 2012-2020.

Rok	2012	16 lipca 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	16 lipca 2020
Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	75 %	50%	50%	50%	45%	45%	40%	40%	35%

Źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia

Należy jednak poważnie rozważyć rozszerzenie katalogu odpadów zbieranych selektywnie i odbieranych z posesji zamieszkałych o odpady ulegające biodegradacji tzn. zarówno odpady kuchenne jak i odpady zielone.

6. Kampanie informacyjne i edukacyjne przeprowadzone w 2014 roku

W 2014 roku prowadzono szereg działań edukacyjno-informacyjnych na terenie gminy dotyczących systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Plakaty, ulotki i materiały informacyjne systematycznie dostarczane są zarówno do zarządców nieruchomości, spółdzielni mieszkaniowej, sołtysów oraz samych mieszkańców gminy. Na bieżąco rozbudowywana i aktualizowana jest strona internetowa gminy Dębno (www.debno.pl → gospodarka odpadami) o wszelkiego rodzaju informacje dotyczące gospodarki odpadami tj. prowadzonych akcjach edukacyjno-promocyjnych, akcjach zbiórki odpadów wielkogabarytowych, harmonogramach wywozu odpadów, komunikatach, konkursach proekologicznych czy informacjach praktycznych dotyczących np. segregacji odpadów, firm odbierających odpady, itp. Ponadto informacje dotyczące gospodarki odpadami (tj. harmonogram wywozu odpadów, artykuły i komunikaty, itp.) publikowane były przez cały rok w gazetach lokalnych.

W 2014 roku ponownie pozyskano środki pieniężne z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na zakup materiałów promocyjnych i edukacyjnych. Zakupione zostały materiały przeznaczone w większości dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym – tj. kolorowanki, książki, długopisy, notesy, puzzle i gry, itp. Wszystkie materiały promują selektywną zbiórkę odpadów komunalnych. Materiały będą wykorzystane w 2015 roku w ramach proekologicznych działań edukacyjnych.

Także w 2014 roku zorganizowane były we współpracy z Nadleśnictwem Dębno i Nadleśnictwem Różańsko akcje „Sprzątania Świata”, obchody „Dnia Ziemi” oraz akcja „Pomóżmy kasztanowcom”. Wszystkie akcje cieszą się dużym zainteresowaniem szkół, Rad Sołeckich, świetlic środowiskowych jak i samych mieszkańców. Gmina ponosiła częściowo koszty utylizacji zebranych w ramach akcji odpadów oraz wyposażenia uczestników w worki i rękawice ochronne (tabela nr 6.).

W ramach działań proekologicznych w 2014 roku usunięto odpady z miejsc do tego nieprzeznaczonych tzw. dzikich wysypisk zlokalizowanych na terenie całej gminy (tabela nr 7.).

Gmina czynnie uczestniczyła w organizowanych proekologicznych konkursach szkolnych zarówno w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich. Konkursy częściowo były współfinansowane przez gminę w postaci przekazania materiałów promocyjnych i edukacyjnych jako nagrody dla uczniów.

Wspólnie z CZG-12 na terenie gminy organizowana była akcja edukacyjno-konkursowa „Zielona szkoła, Zielone Przedszkole” (XVII edycja październik 2013 - czerwiec 2014, XVIII edycja październik 2014- czerwiec 2015). W XVII edycji akcji (2013-2014) z terenu Gminy Dębno udział wzięły placówki:

- Przedszkole Nr 1 w Dębnie, które zebrało 2737 kg surowców wtórnych,
- Przedszkole Nr 2 w Dębnie, które zebrało 1345 kg surowców wtórnych,
- Szkoła Podstawowa w Różańsku, która zebrała 1290 kg surowców wtórnych,
- Szkoła Podstawowa w Cychrach, która zebrała 1363 kg surowców wtórnych,
- Szkoła Podstawowa w Sarbinowie, która zebrała 84 kg baterii,
- Gimnazjum Publiczne w Dębnie, które zebrało 323 kg surowców wtórnych,
- Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Dębnie, który zebrał 252 kg surowców wtórnych.

W ramach podsumowania XVII edycji akcji odbył się 17 czerwca 2014 r. na terenie pałacu w Gliźnie piknik ekologiczny pod nazwą „Mam pomysł na recykling”. W pikniku wzięły udział reprezentacje placówek: Przedszkole Nr 1 w Dębnie, Przedszkole Nr 2 w Dębnie, Szkoła Podstawowa w Różańsku, Szkoła Podstawowa w Cychrach, Szkoła Podstawowa w Sarbinowie, Gimnazjum Publiczne w Dębnie oraz Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Dębnie. Gmina Dębno zorganizowała i sfinansowała transport dzieci i opiekunów na podsumowanie akcji. W akcji obejmującej rok 2014/2015 (XVIII edycja) bierze udział 7 placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych z terenu Gminy Dębno.

W ramach działań edukacyjnych prowadzone były także w Urzędzie Miejskim w Dębnie pogadanki i prelekcje dotyczące ekologii i segregacji odpadów, w której uczestniczyli wychowankowie Przedszkola nr 1 w Dębnie oraz Szkoły Podstawowej nr 3 (klasy 1-3).

Tabela nr 6. Akcje na rzecz poprawy stanu środowiska realizowane w 2014 r.

Lp.	Miejsce akcji	Ilość zebranych odpadów w tonach	Termin akcji	Opis akcji
1.	Miasto Dębno - tereny wokół stadionu (ul. Gorzowska, Zalesie, Tartaczna, Sportowa, Dzicze, Mysliborska) - las przy ul. Demokracji i Wiosennej	ok. 3 ton 12 opon samochodowych	22 marca 2014 r.	Prace zostały wykonane przez Stowarzyszenie „Jedźmy Razem” w ramach akcji „Dzień Ziemi”. Uczestniczyło 30 dorosłych osób, głównie mieszkańców ulicy Demokracji oraz podopieczni Fundacji Brata Alberta w Dębnie. Cześć odpadów została posegregowana do odpowiednich worków, łącznie zebrano 70 szt. worków z odpadami, Gmina Dębno przekazała worki i rękawice.
2.	Gmina Dębno - tereny wokół szkół, przedszkoli, - tereny wsi	ok. 10 ton	Kwiecień 2014 r.	Akcja organizowana przez Gminę Dębno, Nadleśnictwo Dębno oraz Nadleśnictwo Różańsko. „Światowy Dzień Ziemi” czyli akcje prowadzone corocznie wiosną dla popularyzacji idei ochrony przyrody, wiedzy ekologicznej i dobrych postaw społecznych. W akcji udział wzięły dzieci i młodzież z przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, świetlic środowiskowych oraz zorganizowane grupy osób dorosłych mieszkańców i poszczególnych sołectw. Udział w akcji wzięło 700 osób.
3.	Gmina Dębno - tereny wokół szkół - tereny leśne - pobocza dróg - aleja kasztanowa w Smolnicy - tereny wokół jezior: Lipowo, Ostrowiec, Czaple - parki miejskie i wiejskie	ok. 20 ton	Wrzesień 2014 r.	Uczestnicy akcji: sołtysi wsi i mieszkańcy, dzieci i młodzież ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Placówka Wielofunkcyjna, Nadleśnictwo Dębno, Nadleśnictwo Różańsko Gmina Dębno zapewniła worki do gromadzenia zmieszanych odpadów komunalnych i rękawice dla dzieci i młodzieży ze szkół i przedszkoli, świetlic środowiskowych. Odpady zbierali pracownicy Społecznie-Użyteczni zatrudnieni przy Urzędzie Miejskim w Dębnie wraz z Nadleśnictwem Dębno i Różańsko. Czynny udział w zapewnieniu bezpieczeństwa dla dzieci w czasie akcji zapewniła Straż Miejska. Akcja od lat jest dobrze zorganizowana i dobrze odbierana przez lokalną społeczność.
4.	Oborzany	ok. 61 ton	Terminy odbioru 17.02.2014 r. 02.06.2014 r. 25.06.2014 r. 27.06.2014 r.	Opony zgromadzili mieszkańcy wsi na boisku stanowiącym wł. Gminy Dębno Odpady nieodpłatnie zebrała firma RECO-TRANS Sp. z o.o. z Leszna
5.	Gmina Dębno	240 sztuk worków	Listopad 2014 r.	Akcja „Pomóżmy Kasztanowcom” realizowana we współpracy z Nadleśnictwem Dębno polegająca na grabieniu i zbieraniu do worków liści kasztanowca. Uczestniczyło w niej 9 szkół, 2 przedszkola, łącznie 366 osób. Organizowana na terenie gminy po raz ósmy.

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 7. Ewidencja usuniętych dzikich wysypisk z terenu gminy Dębno w 2014 r.

Lp.	Lokalizacja dzikiego wysypiska	Ilość odpadów w tonach	Rodzaj odpadu, kod odpadu	Termin likwidacji dzikiego wysypiska	Właściciel działki	Nazwa firmy likwidującej dzikie wysypisko
1.	Dargomyśl droga gminna działka nr 235	2,4 tony	20 03 01 zmieszane odpady komunalne /typowe dla gospodarstw domowych/	11.04.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrano Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
2.	Smolnica dz. nr 370 (rów melioracyjny)	0,9 tony	20 03 01 Zmieszane odpady komunalne	11.04.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrano Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
		0,9 tony	20 03 01 Zmieszane odpady komunalne	16.12.2014 r.		
		14 sztuk	160119 Zużyte opony	16.12.2014 r.		
		0,40 ton	16 01 99 Plastikowe części samochodowe	16.12.2014 r.		
		3 tony	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	16.12.2014 r.		
3.	Różańsko	0,8 tony	Zmieszane odpady komunalne 20 03 01	11.04.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrano Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
4.	Dębno teren miasta -ul. Salezjańska -ul. Dargomyśka -ul. Włociańska -ul. Zielona	4,5 tony	Zmieszane odpady komunalne 20 03 01	11.04.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrano Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
		4,5 tony	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	11.04.2014 r.		
		4,5 tony	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	16.12.2014 r.		
5.	Sarbinowo działka nr 331 droga gminna na odcinku ok. 300 m oraz działka nr 146 „Pole bitwy pod Sarbinowem”	7 ton	Zmieszane odpady komunalne 20 03 01	11.04.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrano Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
		22 sztuki	Zużyte opony 160119			
6.	Suchlica	0,50 tony	20 03 01 Zmieszane odpady komunalne 170203 tworzywa sztuczne	11.04.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrano Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
		54 szt.	Zużyte opony 160119			
7.	Cychry Gminna działka nr 349/6	3 tony	17 01 01 Gruz budowlany	27.05.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrano Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie

8.	Hajnówka- Oborzany	1,20 tony	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji 170203 tworzywa sztuczne 20 03 01 Zmieszane odpady komunalne Szmaty	04.08.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrało Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
9.	Oborzany droga gminna od ul. Moniuszki do Oborzany	2 tony	20 03 01 Zmieszane odpady komunalne 15 01 02 Plastikowe części samochodowe 170203 tworzywa sztuczne 17 01 01 Gruz budowlany	Od 12.09 do 24.10.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrało Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
10.	Dębno ul. Zielona	3,7 ton	20 03 01 Zmieszane odpady komunalne 17 01 01 Gruz budowlany 20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	Od 12.09 do 24.10.2014 r.	Gmina Dębno	Odpady zebrane do podstawionego kontenera przez pracowników społecznie-użytecznych i odebrane przez PUK Sp. z o.o. w Dębnie
11.	Bogusław	1,8 ton	20 03 01 Zmieszane odpady komunalne	Od 01.12 do 16.12.2014 r.	Gmina Dębno	Na zlecenie Gminy odpady zebrało Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Dębnie
		22 sztuki	Zużyte opony 160119			
		0,6	16 01 99 Plastikowe części samochodowe			

Źródło: opracowanie własne

III. Analiza finansowa

Po zawirowaniach w roku 2013 tj. pierwszych miesiący funkcjonowania systemu (wprowadzanie systemu, zmiana deklaracji i wymiaru związaną ze zmianą stawek, problemy z funkcjonowaniem programu komputerowego i stosowaniem środków egzekucji) w roku 2014 funkcjonowanie systemu zaczęło się stabilizować. Największym problemem była i jest sama ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, której niedoskonałe przepisy są uciążliwe dla podatników i Gminy przez co bardzo utrudniają funkcjonowanie i stabilizowanie się systemu. Świadczy o tym chociażby fakt, że zaraz po wejściu w życie ustawy zaczęto mówić o konieczności dokonania w niej zmian. Jednak pierwsze zmiany weszły w życie dopiero 1 lutego 2015 r. Powodowało to trudności np. w stosowaniu środków egzekucji – ustawa nakazywała każdej gminie prowadzić egzekucję w pełnym zakresie (wiązało się to z zatrudnieniem komornika), co od początku budziło opór mniejszych gmin, gdzie spowodowało by to nieuzasadniony wzrost kosztów względem kwot możliwych do odzyskania, a co za tym idzie całego systemu i stawek opłaty.

Tabela nr 9. Zestawienie wpłat opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i kosztów danego miesiąca dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi za 2014 r.

	sty	lut	mar	kwi	maj	cze	lip	sie	wrz	paź	lis	gru	2014	średnia	2013	średnia
1. przypis	zł	216 054	216 019	215 544	215 374	214 904	214 454	214 409	213 824	213 024	212 344	211 964	2 572 158	214 347	1 312 074	218 679
2. wpłaty (w danym miesiącu)	zł	264 087	207 757	214 903	218 786	204 602	204 241	196 935	212 406	211 164	198 104	187 552	2 548 705	212 392	1 250 743	208 457
3. wpłaty dotyczące i wpłacone danego miesiąca (na koniec miesiąca)	zł	173 706	158 723	162 046	161 798	162 384	158 759	160 274	165 090	163 351	161 274	145 633	1 937 221	161 435	886 979	147 830
4. ściagalność 1 (3/1.)		80,4%	73,5%	75,2%	75,1%	75,6%	74,0%	74,8%	77,2%	76,7%	75,9%	68,7%	75,3%		67,6%	
5. wpłaty dotyczące danego miesiąca stan na dzień aktualizacji tabelki	zł	201 912	209 311	210 047	209 374	209 217	208 210	206 990	206 040	202 587	198 190	189 773	2 459 341	204 945	1 234 233	205 706
6. ściagalność 2 (5/1.)		93,5%	96,9%	97,4%	97,2%	97,4%	97,1%	96,5%	96,4%	95,1%	93,3%	89,5%	95,6%		94,1%	
7. łączna zaległość na koniec miesiąca	zł	74 745	83 873	85 912	81 123	85 320	91 642	95 306	99 094	95 781	103 797	106 643	106 643		77 841	
koszty																
8. koszty	zł	188 677	159 834	179 908	223 499	175 304	159 431	169 241	181 667	247 302	166 802	258 233	2 319 251	193 271	1 333 243	222 207
9. różnica 5.-8.	zł	13 235	49 477	30 138	-14 125	33 913	48 778	37 750	24 373	-44 715	31 388	-68 460	140 090	11 674	-99 010	-16 502

Źródło: opracowanie własne

Po wejściu w życie zmiany ustawy podobnie jak w przypadku podatków i opłat lokalnych egzekucją będą zajmować się urzędy skarbowe. W związku z niewielką w większości przypadków miesięczną kwotą opłaty w porównaniu z kosztami upomnienia, są one wysyłane raz na kwartał, chyba że kwota zaległości przekracza ustawowe minimum, wtedy wysyłane są częściej. Ponieważ wprowadzanie zmian w ustawie się przeciągało zostały wystawione tytuły egzekucyjne na Burmistrza jako organ egzekucyjny za zaległości z roku 2013 roku i rozpoczęliśmy ich egzekwowanie poprzez zajęcia rachunków bankowych i wynagrodzeń. Dzięki systematycznemu stosowaniu środków windykacji i egzekucji utrzymujemy wysoką ściągalność która wyniosła za 2014 r. 95,6%, a w miesiącach dla których wysłano upomnienia nawet ponad 97 %. Ściągalność może jeszcze nieznacznie się poprawić po egzekucji komorniczej prowadzonej przez Urząd Skarbowy. Wysoka ściągalność opłaty w tak krótkim okresie od jej wprowadzenie świadczy o jej zrozumieniu i akceptacji społecznej (opłata związana jest ze świadczeniem konkretnej usługi, która ludzie widzą – czym różni się od innych opłat).

Tabela nr 10. Wykonanie planu dochodów i wydatków w 2014 roku.

	Dochody	Wydatki	Różnica
Plan	2 280 000,00 zł	2 435 028,97 zł	
Wykonanie	2 548 704,95 zł	2 311 062,42 zł	237 642,53 zł
	268 704,95 zł	- 123 966,55 zł	
%	111,8%	94,9%	
Ilość miesięcy	12	12	
Średnio na miesiąc	212 392,08 zł	192 588,54 zł	19 803,54 zł
		Nadwyżka za 2013 r.	76 993,47 zł
		Nadwyżka za 2014 r.	237 642,53 zł
	Łączna nadwyżka dochodów nad wydatkami		314 636,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 11. Koszty systemu w 2014 roku.

	2014 r.	średniomiesięcznie
Koszty utrzymania PSZOK-u	179 014,28 zł	14 917,86 zł
Odbiór i utylizacja – odpady zmieszane	1 719 189,60 zł	143 265,80 zł
Odbiór i utylizacja – odpady segregowane	41 895,00 zł	3 491,25 zł
Zakup wyposażenia PSZOK-u	62 090,95 zł	5 174,25 zł
Składka CZG-12	124 857,00 zł	10 404,75 zł
Koszty pozostałe	44 000,74 zł	3 666,73 zł
Wynagrodzenia	148 203,27 zł	12 350,27 zł
Razem	2 319 250,84 zł	193 270,90 zł

Źródło: opracowanie własne

Wykonanie planu dochodów z opłaty wyniosło 111,8 % (w 2013 r. 90,8%), a wydatków po uwzględnieniu składek na CZG-12 - 94,9 % (w 2013 r. 97,3%). Wykonanie dochodów ponad plan

o prawie 12% możliwe było właśnie dzięki większej niż przewidywano ściągłości, ale przede wszystkim wciąż dużym odsetkiem osób nie sortujących odpadów (ponad 49%) - dużo większym niż zakładano. Niższe wydatki o ponad 5% od planu wynikają głównie z mniejszej ilości odbieranych odpadów komunalnych niż planowano, niezatrudnieniem komornika oraz zwiększeniem o prawie 77 tys. zł planu niewykorzystanymi środkami z roku 2013 r. Są to początki funkcjonowania systemu i jeszcze nie wszystko jest w nim jasne i przewidywalne. Jednak patrząc na miniony okres funkcjonowania systemu mimo ostrzeżeń, że przez jego zmianę ilość odpadów komunalnych drastycznie wzrosnie to nie nastąpiło. Jest jeszcze kilka aspektów mających wpływ na ilość odpadów do końca nierozstrzygniętych – np. odpady zielone, popioły (start systemu nastąpił w latach łagodnych zim), odpady budowlane po remontach. W zależności w którym kierunku pójdą zmiany zapisów w ustawach i nasze możliwości ich zagospodarowania ich wpływ na koszt systemu mogą maleć lub znacznie wzrosnąć. Rok 2014 zamknął się różnicą pomiędzy dochodami, a wydatkami w wysokości 237 642,53 zł jednak należy przy tym pamiętać, realnie różnica jest o połowę mniejsza ponieważ opłata jest pobierana z góry, a płatności następują z dołu (po zakończeniu danego miesiąca, a w przypadku grudnia w nowym roku). Dlatego na podstawie samego rozliczenia systemu za 2013 i 2014 trudno mówić o przeszacowaniu wysokości stawek opłaty. Biorąc pod uwagę wprowadzone do budżetu roku 2014 środki niewykorzystane z roku 2013, kwota środków do przeniesienia do budżetu roku 2015 wyniosła ponad 300 tys. zł. Po przeanalizowaniu skutków wprowadzonych z dniem 01.02.2015 r. zmian do ustawy niewątpliwie zajdzie także konieczność przeanalizowania naszych uchwał w tym stawek i dostosowania ich do nowych warunków funkcjonowania systemu i niekoniecznie będzie to oznaczało ich spadek.

IV. Podsumowanie

Podsumowując miniony 2014 rok pod względem funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami należało by powiedzieć, że nowy system działa. Podobnie jak w rok 2013 tak i 2014 to okres dość trudny z uwagi na niedogodności czy nieścisłości prawne w zakresie gospodarki odpadami, jak również niejasne czy czasami też sprzeczne informacje dostarczane przez środki masowego przekazu. Mimo całego zamieszania wokół zmian system gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Dębno funkcjonuje sprawnie, bez piętrzących się problemów. Społeczeństwo zadowolone jest z możliwości oddawania problemowych odpadów do PSZOK-u. Odpady gromadzone w sposób nieselektywny jak też selektywny odbierane są cyklicznie zgodnie z posiadanym przez mieszkańców harmonogramem wywozu odpadów. Zbiórki kwartalne odpadów wielkogabarytowych cieszą się coraz większą popularnością wśród mieszkańców i rozwiązują częściowo problem dzikich wysypisk. Choć do całkowitej likwidacji takich procederów jakim są dzikie wysypiska jeszcze daleka droga, to małymi krokami może uda się wyeliminować je całkowicie. Potrzebny jest czas, edukacja i informacja. Edukacja to klucz do sukcesu w każdej dziedzinie, w gospodarce odpadami również.

Strona internetowa, pogadanki, konkursy i akcje ekologiczne współorganizowane czy dofinansowane przez gminę cieszą się ogromnym zainteresowaniem nie tylko przez dzieci, ale także przez dorosłych.

Niewątpliwie sukcesem wprowadzonych zmian systemowych jest stworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Idea funkcjonowania punktu przyjęła się w społeczeństwie lokalnym i coraz więcej mieszkańców korzysta z możliwości segregacji odpadów na punkcie. Dlatego należy systematycznie doposażyć PSZOK w niezbędną infrastrukturę (kontenery, pojemniki, ścieżka edukacyjna, kącik rzeczy do ponownego użycia itp.) oraz rozbudowywać katalog bezpłatnie przyjmowanych odpadów niezależnie od wymagań ustawowych (np. kształtki styropianowe ze sprzętów AGD).

Kolejnym wyzwaniem będzie umożliwienie zbiórki odpadów biodegradowalnych zielonych i kuchennych u źródła oraz objęcie systemem odbioru i zagospodarowania odpadów nieruchomości niezamieszkałych, aby w przyszłości stworzyć spójny system gospodarki odpadami komunalnymi.

Reasumując gospodarka odpadami komunalnymi w naszym kraju jak i w naszej gminie idzie w dobrą stronę. System funkcjonuje coraz sprawniej. Społeczeństwo w dużym stopniu jest zadowolone z możliwości jakie dał system. Oczywiście jeszcze nie wszystko działa tak jakbyśmy chcieli w 100%, ale w miarę upływu czasu będzie tylko lepiej.

BURMISTRZ

mgr inż. Piotr Downar

Analizę sporządzili:

Grzegorz Popławski – Skarbnik

Magdalena Daćko-Dawidowicz – Inspektor ds. gospodarki odpadami komunalnymi